

Nono'o 'o e Hallacas

Na'e fehu'i ange 'e Īveti, "Ko e hā 'oku 'ikai ai ke 'i ai ha'aku ngāue mahu'inga hangē ko koe pe ko Mami?"

Fai 'e Ashley Stark

(Makatu'unga 'i ha talanoa mo'oni)

Na'e hoko 'a e talanoa ko 'ení 'i Venesuela.

Na'e lele hake 'a Īveti 'i he sitepu 'i mu'a ki he fale 'o 'ene abuela (kui fefiné). Na'e muimui mai 'ene ongomātu'a 'i hono tu'a. Ko e Kilisimasí ia, pea na'e teuteu ke nau fakafiefia'i ia mo honau fāmilí kotoa.

Na'e tokolahi 'aupito mo longoa'a 'a e 'apí. Na'e kakata mo fehu'a'ki 'a e kau mēmipa 'o e fāmili 'o Īveti. Na'a nau fiefia 'i he fakatahataha kotoa mai ke ngaohi 'a e hallacas, ko ha me'atokoni faka-Venesuela ki he 'aho mālōlo. 'I he ta'u ni, na'e palōmesi ange 'e Abuela, 'e tokoni kiate kinautolu ki hono ngaohí. Na'e hū atu 'a Īveti 'i he vaha'a 'o 'ene ngaohi fa'ētangatá, mehikitangá, mo e ngaohi kāsiní, ko e fakasio 'o Abuela.

Na'e ui atu 'a Abuela, "Īveti? Īveti, ko fē koe?"

"Ko au 'eni, Abuela!" Na'e lele 'a Īveti kia Abuela

'o fā'ofua kiate ia. Na'a ne hanga hake ki 'olunga, mo punopuna 'i he fiefiá. "Ko e hā 'eku ngāue makehe 'i he ta'u ní?"

"Te tau a'u pē ki ai!" Na'e mahu'u 'a Abuela. "Uluakí, tuku ke u talaatu 'a e ngāue 'a e tokotaha kotoa pē ke ke lava 'o sio ki he founa hono ngaohi 'o e hallacas."

Na'e muimui atu 'a Īveti 'ia Abuela ki he tēpilé. Na'e namu ifo 'a e onioní, kakano'i manú, mo e 'ū me'a fakaifoifo me'a'ki. Na'e 'ikai ke ne fa'a tatali ke kamata!

Na'e talaange 'e Abuela, "Uluakí, 'e teuteu'i 'e Kalameni 'a e masa."

Na'e hili hifo 'e 'Anití Kalameni ha tou koane molū ki ha loufusi lanu mata. Peá ne lolomi ia ki ha siakale lafalafa.

Na'e pehē ange 'e Abuela, "Ko e hokó, 'e tānaki atu 'e 'Ana 'a e pitoí."

Na'e tata 'e he kāsini matu'otu'a ange 'o Īveti ko 'Aná, ha sēpuni sitiu kakano'i manu ki he toú. Na'a ne tānaki ki ai ha 'ōlive, polo, fuamelie, mo ha moa kuo 'osi haehae, ki 'olunga.

"E pelu leva 'e ho'o mamí 'a e 'ū loufusí."

Na'e kofukofu'i fakalelei leva 'e Mami 'a e 'ū loufusí 'aki hono louhi'inimá ki ha tapafā lōloa fōlelei.

"Ko 'eta ngāue leva 'oku hokó, Īveti." Na'e paasi 'e Abuela 'a e hallaca kuo kofú kia Īveti. "Te ta ha'i tāpuni ia."

Na'e to'o hake 'e Abuela ha konga afo. Na'a ne puke fakalelei 'a e afó, 'o ne fakafehauaki takai 'a e afó 'i he hallaca. "Fakahū ho fo'i tuhú 'i 'olunga ke 'oua 'e heke kau faka'osi hono ha'i."

Na'e ongo'i ta'eoli'a 'a Īveti. Na'a ne fakakaukau ko 'enau fo'i fa'ufa'u pē 'eni. 'Oku 'ikai ke nau fu'u fiema'u fēfē au.

"I he'ene ongo'i puputu'u, na'a ne fehu'i ange, "Ko e hā 'oku 'ikai ai ke 'i ai ha'aku ngāue mahu'inga hangē ko koe pe ko Mami?"

"'Oku mahu'inga 'aupito ho ngāue 'oku faí, Īveti." Na'e hili fakalelei 'e Abuela 'a e fo'i tuhu 'o Īveti ki he afó. "Kapau na'e 'ikai ke ke 'i hení ke puke ma'u 'a e afó, he 'ikai ke mau lava 'o ha'i 'a e hallaca ke tāpuni'i. Pea te nau movete lolotonga hono ta'o. 'E ta'e'aonga leva 'a e ngāue lahi 'a e tokotaha kotoa pē. 'Oku tau fakahoko kotoa ha konga mahu'inga 'i he ngaohi ko eni 'o e hallaca—hangē pē ko 'etau fakahoko 'a e konga mahu'inga 'i he fāmili 'o e Tamai Hēvaní."

Ko ha konga makehe ma'ana pē? Na'e fakakaukau 'a Īveti ki ai lolotonga hono ha'i 'e Abuela 'a e no'ó 'i 'olunga 'i hono fo'i tuhú. Na'a ne to'o hono fo'i tuhú mei he no'ó kae lava ke ha'i ma'u ia 'e Abuela.

Na'e tānaki atu 'e Mami, "'Oku fiema'u kotoa kitautolu 'i he fāmili ko 'ení. Ko e founa ia te tau mālohi aí."

Na'e vakai atu 'a Īveti ki hono fāmilí kuo nau fakatahataha takai 'i he tēpilé. Na'e kehekehe 'a e tokotaha kotoa pē. Na'e fai 'e hono 'anití 'a e ngaohi

fakakata lelei tahá. Na'e 'oange 'e he'ene fa'eé 'a e ngaohi fā'ofua sai tahá. Pea na'e 'ilo'i ma'u pē 'e Abuela 'a e me'a ke lea 'akí ke lelei ange 'a e me'a kotoa. Kuo foaki ange 'e he Tamai Hēvaní ha ngaohi me'afoaki kehekehe, ka ko e me'a ia na'a ne 'ai ke nau makehe aí.

Na'e fa'o 'e Abuela 'a e hallaca ki ha kato fakataha mo e toengá. Na'e fonu, kofukofu'i, pea ha'i lelei kotoa kinautolu 'e he kau mēmipa kotoa 'o e fāmili 'o Īveti, 'o nau tokoni 'i ha ngaohi founa kehekehe.

Na'e malimali 'a Īveti. Na'e takitaha 'a e mēmipa kotoa hono fāmilí 'i he konga makehe 'i he fāmili 'o e Tamai Hēvaní, 'o hangē ko 'enau takitaha 'i he fatongia makehe 'i hono ngaohi 'a e hallaca ki he Kilisimasí. Pehē foki kia Īveti!

Na'a ne hili hono fo'i tuhú 'i he hallaca hokó lolotonga hono ha'i 'e Abuela 'a e no'ó. ●

